

2016 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

P8_TA(2016)0449

Padėtis Sirijoje

2016 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Sirijoje (2016/2933(RSP))

(2018/C 224/14)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Sirijos, taip pat į 2016 m. spalio 6 d. rezoliuciją⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartijos principus,
 - atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į 1949 m. Ženevos konvencijas ir jų papildomus protokolus,
 - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl grupuočių „Da'esh“ ir „Jabhat Fateh al-Sham“ ir dėl konflikto Sirijos Arabų Respublikoje, ypač rezoliucijas 2118 (2013), 2139 (2014), 2165 (2014), 2191 (2014), 2199 (2015), 2254 (2015), 2258 (2015) ir 2268 (2016),
 - atsižvelgdamas į 2016 m. spalio 17 d. Tarybos išvadas ir 2016 m. vasario 18 ir 19 d., ir 2016 m. spalio 20 ir 21 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
 - atsižvelgdamas į Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini ir už humanitarinę pagalbą ir civilinę saugą atsakingo Komisijos nario Christoso Stylianideso bendrus pareiškimus: 2016 m. rugsėjo 16 d. dėl Sirijos, 2016 m. rugsėjo 20 d. dėl oro antskrydžių prieš JT ir Sirijos Raudonojo Pasmėnulių draugijos humanitarinės pagalbos vilkstinę, 2016 m. rugsėjo 24 d. dėl padėties Alepe, 2016 m. spalio 2 d. dėl skubios humanitarinės pagalbos teikimo Alepui iniciatyvos ir 2016 m. spalio 25 d. dėl būtinybės pristatyti humanitarinę pagalbą į Alepą,
 - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos įsteigtos Nepriklausomos tarptautinės tyrimų Sirijos Arabų Respublikoje komisijos ataskaitas ir 2016 m. rugsėjo 27 d. ir 2016 m. spalio 21 d. JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl Sirijos Arabų Respublikos,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 17 d. Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini ir Tarptautinio baudžiamojo teismo pareiškimą dėl Rusijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi einant šeštiesiems konflikto metams dėl kraštutinio smurto ir brutalumo Sirijoje mirė daugiau nei 400 000 žmonių, o daugiau nei 13 mln. žmonių reikalinga humanitarinė pagalba; kadangi numatoma, kad 2016 m. 8,7 mln. žmonių bus perkelta pačioje Sirijoje, o 4,8 mln. pabėgo iš šalies;

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0382.

2016 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

- B. kadangi Sirijoje neslūgsta mūšiai ir bombardavimai, o humanitarinė padėties dar labiau pablogėjo; kadangi Alepas tebėra Sirijos konflikto židinys, tačiau kovos taip pat tebesitęsia Hamoje, Idlibe, Sirijos šiaurės vakarinėje dalyje, Damasko priemiesčiuose ir Deir ez Zore; kadangi daugiau kaip keturi milijonai žmonių gyvena apgultuose miestuose ir sunkiai pasiekiamose vietovėse, kuris buvo sunaikinta itin svarbi vandens ir elektros energijos tiekimo infrastruktūra; kadangi, nepaisant vienašališkų B. al-Assado režimo ir Rusijos paskelbtų humanitarinių pertraukų, rytų Alepo ir kitų apgultų miestų, pvz., sukilėlių kontroliuojamo Zabadanio miesto ir vyriausybės kontroliuojamų Idlibo provincijos kaimų Kefraya ir Al-Fu'ah, gyventojai kenčia nuo didelio svarbiausių maisto produktų ir vaistų trūkumo; kadangi nuo 2016 m. liepos mėn. apgultų rytų Alepo rajonų nepasiekė jokia humanitarinė pagalba;
- C. kadangi Alepe ir visoje Sirijoje patiriama nuolatinė sveikatos krizė; kadangi pagal UNICEF duomenis daugiau negu du trečdaliai sirų regione neturi nuolatinės prieigos prie vandens, o beveik 6 mln. vaikų reikia skubios gyvybių gelbėjimo pagalbos;
- D. kadangi sunkių tarptautinių žmogaus teisių ir humanitarinės teisės pažeidimų yra padariusios visos konflikto šalys, tačiau sunkiausias iš jų – Rusijos ir Irano remiamas B. al-Assado režimas: civilių gyvenamose teritorijose naudojami nerinklūs ginklai, padėgamosios, vamzdinės ir įtvirtinimus griaunančios bombos, taip pat medžiagos, pagal Konvenciją dėl cheminio ginklo kūrimo, gamybos, kaupimo ir panaudojimo uždraudimo bei jo sunaikinimo laikomos cheminiu ginklu; kadangi nebuvo laikomasi atsargumo ir proporcingumo principų; kadangi buvo tyčia taikomasi į civilių gyvenamas vietas, mokyklas, ligonines, humanitarinės pagalbos darbuotojus ir pabėgėlių stovyklas; kadangi karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui vykdytojais neturėtų likti nenubausti;
- E. kadangi JT įgaliota Nepriklausoma tarptautinė tyrimų Sirijos Arabų Respublikoje komisija ir žmogaus teisių grupės surinko įrodymus, jog Sirijos vyriausybė nežmoniškais sąlygomis kalina mažiausiai 200 000 žmonių; kadangi per pastaruosius metus nuo kankinimų ir ligų Sirijos vyriausybės kalėjimuose mirė tūkstančiai sirų; kadangi labai dažni priverstiniai dingimai ir labai paplitusi siaubinga prievarta prieš kalinius; kadangi Sirijos valdžios institucijos mėgino informaciją apie savo kalinimo įstaigas išlaikyti paslapyje neleidama į jas patekti pripažintiems tarptautiniams kalininio įstaigų stebėtojams; kadangi Tarptautinis Raudonojo Kryžiaus komiteto (TRKK) atstovams nuo 2011 m. buvo leista apsilankyti tik keliuose kalėjimuose;
- F. kadangi pasaulis ne kartą buvo pasibaisėjęs grupuotės „Da'esh“ ir kitų džihadistų grupuočių žvėriškumu, žiauriomis egzekucijomis ir baisia seksualine prievarta, grobimais, kankinimais, priverstiniu atvertimu į islamą ir moterų ir mergaičių vergove; kadangi vaikai verbuojami ir naudojami teroristiniams išpuoliams vykdyti; kadangi grupuotė „Da'esh“ vis dar kontroliuoja dideles Sirijos ir Irako teritorijos dalis; kadangi grupuotė „Da'esh“ vykdo religinių ir etninių mažumų genocidą ir itin žiaurius kankinimus ir naikina kultūros paveldą; kadangi didelį susirūpinimą kelia grupuotės „Da'esh“ kontroliuojamų teritorijų gyventojų gerovė ir tai, kad per išlaisvinimo kampaniją gali būti naudojami kaip gyvieji skydai;
- G. kadangi grupuotė „Jabhat Fateh al-Sham“, anksčiau vadinta „al Nusra“ frontu, Sirijoje veikiantis organizacijos „al Quaeda“ padalinys, yra teroristinė organizacija, atmetanti vykdančias derybas pasiekiamų politinių permainų ir įtraukios demokratinės ateities Sirijoje galimybę;
- H. kadangi Sirija pasirašė Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) Romos statutą, tačiau jo neratifikavo; kadangi JT Generalinis Sekretorius Ban Ki-moon ne kartą paragino JT Saugumo Tarybą dėl padėties Sirijoje kreiptis į TBT; kadangi Rusija ir Kinija stabdo atsakomybės Sirijoje klausimo sprendimo pažangą vetuodamos visas Saugumo Tarybos rezolucijas, kuriomis Teismui būtų suteikti įgaliojimai ištirti baisius nusikaltimus, įvykdytus per konfliktą Sirijoje; kadangi 2016 m. lapkričio 16 d. Rusija nusprendė nebūti Romos statutą pasirašiusia šalimi; kadangi atsakomybės nebuvimas skatina tolesnius žiaurumus ir apsunkena aukų kančias;

2016 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

- I. kadangi visoms konflikte dalyvaujančioms valstybėms ir šalims reikia priminti jų įsipareigojimus pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2254 (2015), ypač įpareigojimą nutraukti bet kokias atakas prieš civilius gyventojus ir civilinę infrastruktūrą ir įpareigojimą visoje šalyje užtikrinti humanitarinės pagalbos teikimą; kadangi Europos Sąjunga turi naudotis visomis savo turimomis priemonėmis, įskaitant ribojamąsias priemones, siekiant užtikrinti, kad visos šalys laikytųsi šios rezoliucijos;
- J. kadangi ES yra viena iš pagrindinių humanitarinės pagalbos žmonėms, bėgantiems nuo istorinės reikšmės smurto ir pražūties Sirijoje, teikėjų; kadangi tarptautiniu mastu trūksta vieningumo ir dėl to gerokai sunkiau vykdamas derybas nutraukti karą Sirijoje;
 1. dar kartą reiškia didelį susirūpinimą dėl nesiliaujančių mūšių, bombardavimų ir blogėjančios humanitarinės padėties Sirijoje; griežtai smerkia visus išpuolius prieš civilius ir civilinę infrastruktūrą, visų apgulčių Sirijoje tęsimą ir humanitarinės pagalbos, teikiamos Sirijos gyventojams, kuriems jos reikia, trūkumą; ragina visas šalis sudaryti sąlygas nekliudomai ir nuolat teikti humanitarinę pagalbą ir tiekti būtiniausias prekes, visų pirma į nusiaubtas ir sunkiai pasiekiamas vietas; pabrėžia, kad pagal tarptautinę humanitarinę teisę draudžiama tyčia sukelti badą, ir ragina visas šalis nedelsiant leisti iš rytinio Alepo ir visų kitų apgultų vietovių evakuoti ligonius;
 2. kuo griežčiausiai smerkia žiaurumus ir plačiai paplitusius žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos, padedant Rusijai ir Iranui, padarė B. al-Assado režimo pajėgos, taip pat žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos padarė nevalstybinės ginkluotos teroristų grupuotės, visų pirma grupuotės „Da'esh“ ir „Jabhat Fateh al-Sham“ ir kitos džihadistų grupuotės;
 3. reikalauja nedelsiant nutraukti bombardavimą ir beatodairiškas atakas prieš civilius; pažymi, kad visos šalys daugiausia dėmesio turi skirti civilių apsaugai, nepaisant jų etninės kilmės ar religinių įsitikinimų, ir šiuo tikslu imtis visų tinkamų priemonių; griežtai smerkia ginkluotų opozicinių grupuočių nesirenkant taikinio vykdomus gausius civilių gyventojų apgyvendintų vakarinio Alepo priemiesčių apšaudymus raketomis; pabrėžia, jog sužeidžiama ir žūsta daug civilių, įskaitant vaikus; ragina visas konflikto šalis imtis reikiamų veiksmų civiliams apsaugoti, laikantis tarptautinės teisės, įskaitant į civilinius objektus, pvz., medicinos centrus, mokyklas ir vandens stotis, nukreiptų atakų nutraukimą nedelsiant demilitarizuojant tokius objektus, siekiant užkirsti kelią karinių pozicijų nustatymui tankiai apgyvendintose vietovėse ir suteikiant galimybę evakuoti sužeistuosius ir civilius, norinčius išvykti iš apgultų vietovių; pabrėžia, kad pagrindinė atsakomybė už Sirijos gyventojų apsaugą tenka Sirijos režimui;
 4. giria humanitarinę pagalbą teikiančių darbuotojų pastangas siekiant nugabenti labai reikalingą pagalbą, maistą, vandenį ir vaistus į konflikto spąstus patekusiems asmenims, ir primygtinai ragina visas konflikte dalyvaujančias šalis užtikrinti, kad humanitarinę pagalbą teikiančios agentūros galėtų saugiai ir be kliūčių pasiekti nuo karo nukentėjusius civilius;
 5. ragina ES institucijas ir valstybes nares teikti visapusišką paramą JT ir Cheminio ginklo uždraudimo organizacijai (CGUO), siekiant toliau tirti, kaip visos šalys Sirijoje naudoja ir naikina cheminius ginklus; griežtai reikalauja, kad už cheminių ginklų naudojimą atsakingi asmenys būtų patraukti atsakomybėn; pritaria CGUO Jungtinio tyrimo mechanizmo įgaliojimų išplėtimui siekiant nustatyti asmenis, atsakingus už cheminių ginklų panaudojimą Sirijoje;
 6. reiškia susirūpinimą dėl sulaikytųjų neteisėto kalinimo, kankinimo, netinkamo elgesio su jais, priverstinio dingimo ir žudymo režimo kalėjimuose ir slaptuose sulaikymo centruose, kuriuos prižiūri užsienio remiami kovotojai; ragina Sirijos valdžios institucijas, prižiūrinčias šiuos sulaikymo centrus, liautis vykdyti mirties bausmes ir nutraukti nežmonišką elgesį;
 7. ragina nedelsiant vadovaujantis 2014 m. vasario 22 d. JT Saugumo Tarybos rezoliucija Nr. 2139 paleisti nepagrįstai sulaikytus asmenis ir nutraukti kankinimus, kitą netinkamą elgesį bei prievartinio dingimo praktiką; ragina nedelsiant užtikrinti tarptautiniams kalinimo įstaigų stebėtojams, pvz., TRKK, galimybę stebėti visų kalinamųjų Sirijoje padėtį ir teikti kalinamų asmenų šeimoms informaciją ir paramą;

2016 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

8. primena, kad griežtai smerkia B. al-Assado režimo, grupuočių „Da'esh“ ir „Jabhat Fateh al-Sham“ ir kitų teroristinių organizacijų įvykdytus žiaurumus, kurie gali būti laikomi sunkiais karo nusikaltimais ir nusikaltimais žmoniškumui; pritaria NATO penketo (Jungtinių Amerikos Valstijų, Prancūzijos, Vokietijos, Italijos ir Jungtinės Karalystės) bei Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai raginimui visoms Sirijoje kovojančioms ginkluotoms grupuotėms nutraukti bendradarbiavimą su grupuote „Jabhat Fateh al-Sham“; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu veiksmingai užkirsti kelią grupuotės „Da'esh“ finansavimui, sulaikyti užsienio kovotojus ir sustabdyti ginklų tiekimą džihadistų grupuotėms; ragina Sirijos opoziciją aiškiai atsiriboti nuo tokių ekstremistinių veikėjų ir ideologijos; primena, kad pastangos turėtų būti telkiamos siekiant įveikti grupuotę „Da'esh“ ir kitas JT įvardytas teroristų grupuotes; ragina imtis veiksmų, kad materialinė ir finansinė parama nepasiektų žmonių, grupių, įmonių ir subjektų, siejamų su JT nustatytais teroristinėmis grupuotėmis;

9. dar kartą ragina imtis priemonių, kad tie, kurie yra kalti dėl karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui, pajustų pasekmes ir būtų patraukti atsakomybėn; pabrėžia, kad tie, kurie vykdo nusikaltimus prieš religines, etnines ir kitas grupes bei mažumas taip pat turėtų būti teisiama; lieka įsitikinęs, kad šį konfliktą bus galima veiksmingai išspręsti ir tvarią taiką Sirijoje pasiekti, tik užtikrinus atsakomybę už padarytus nusikaltimus; mano, kad atsakomybės už karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui klausimas neturėtų būti politizuojamas: pareiga gerbti tarptautinę humanitarinę teisę visomis aplinkybėmis tenka visoms konflikte dalyvaujančioms šalims ir visi, darantys tokius nusikaltimus, turi žinoti, kad anksčiau ar vėliau jie už juos atsakys;

10. ragina ES ir valstybes nares užtikrinti, kad visi asmenys, atsakingi už tarptautinės žmogaus teisių ir humanitarinės teisės pažeidimus stotų prieš teismą taikant tinkamus, nešališkus tarptautinius baudžiamojo teisingumo mechanizmus arba nacionaliniuose teismuose pagal visuotinės jurisdikcijos principą; dar kartą tvirtina, kad pritaria tam, jog Sirijos byla būtų perduota TBT, tačiau, atsižvelgdamas į Saugumo Tarybos neveiksmumą sprendžiant šį klausimą, primena savo raginimą ES ir jos valstybėms narėms imtis vadovaujamo vaidmens Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje ir apsvarstyti galimybę sukurti Sirijos karo nusikaltimų teismą, kol byla neperduota TBT; atkreipia dėmesį į Sirijos atsakomybę už proceso eigą pasibaigus konfliktui ir skatinant sutaikinimą;

11. palankiai vertina ir pabrėžia itin didelę vietas ir tarptautinių pilietinės visuomenės organizacijų darbo svarbą renkant padarytų karo nusikaltimų, nusikaltimų žmoniškumui ir kitų pažeidimų, įskaitant kultūros paveldo naikinimą, dokumentinius įrodymus; ragina ES ir jos valstybes nares toliau teikti papildomą ir visapusišką paramą šiems subjektams;

12. smerkia Rusijos prezidento Vladimiro Putino sprendimą pasitraukti iš TBT, kartu atkreipia dėmesį į tai, kad Rusijos Federacija niekada faktiškai neratifikavo Romos statuto ir kad laikas, kuriuo buvo priimtas šis sprendimas, kenkia šalies patikimumui ir leidžia daryti išvadą dėl Rusijos išpareigojimo užtikrinti tarptautinį teisingumą;

13. palankiai vertina 2016 m. spalio 17 d. Tarybos išvadą dėl Sirijos ir 2016 m. spalio 20 ir 21 d. įvykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadą dėl Sirijos; pritaria ES raginimui nutraukti visus karinius skrydžius virš Alepo miesto, nedelsiant nutraukti karo veiksmus – ši veikla turi būti stebima taikant tvirtą ir skaidrų mechanizmą, nutraukti apsiaustis ir visas konflikto šalis įtikinti, kad visoje šalyje būtų sudarytos visos sąlygos nekludomai ir tvariai teikti humanitarinę pagalbą;

14. teigiamai vertina Sirijai ir asmenims, kurie yra atsakingi už šalies civilių gyventojų represijas, taikomų ES ribojamųjų priemonių peržiūrą; pabrėžia, kad ES turėtų apsvarstyti visas prieinamas galimybes, įskaitant neskraidymo zoną virš Alepo miesto, siekiant užtikrinti, kad visi nusikaltėliai atsakytų už baisiausius žmogaus teisių pažeidimus ir piktnaudžiavimą jomis, jei toliau bus vykdomi žiaurumai ir akivaizdžiai nepaisoma humanitarinės teisės;

15. reikalauja, kad visi gerbtų Sirijos etninių ir religinių mažumų, įskaitant krikščionis, teisę toliau oriai, lygiateisiškai ir saugiai gyventi savo istorinėse ir tradicinėse tėvų žemėse bei visapusiškai ir nevaržomai praktikuoti savo religiją ir įsitikinimus, nepatiriant prievartos, smurto ar diskriminacijos; remia religijų dialogą, kad būtų skatinamas abipusis supratimas ir kovojama su fundamentalizmu;

2016 m. lapkričio 24 d., ketvirtadienis

16. primygtinai ragina visus Tarptautinės paramos Sirijai grupės dalyvius atnaujinti derybas siekiant sudaryti palankesnes sąlygas paskelbti stabilias paliaubas ir aktyviau dirbti siekiant ilgalaikio politinio sprendimo Sirijoje; pabrėžia, kad regiono veikėjams, ypač kaimyninėms šalims, tenka ypatinga atsakomybė;

17. dar kartą ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai atnaujinti veiksmus kuriant bendrą ES Sirijos strategiją; palankiai vertina ir visapusiškai remia paskutiniąsias Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Federicos Mogherini iniciatyvas, kuriomis, vadovaujantis Europos Vadovų Tarybos įgaliojimais, siekiama sugrąžinti konflikte dalyvaujančias šalis prie derybų stalo ir atnaujinti politinį procesą Ženevoje; su susidomėjimu atkreipia dėmesį į jos surengtas regionines derybas su Iranu ir Saudo Arabija ir mano, kad jos veikla turės pridėtinės vertės ir bus naudinga remiant Jungtinių Tautų specialiojo pasiuntinio Staffano de Misturo darbą; ragina visas konflikte dalyvaujančias šalis kuo greičiau atnaujinti ir intensyviau vesti politines derybas, kol bus pasiektos naujos ir stabilios paliaubos, kurios turi būti nustatytos ir į kurias reikėtų įtraukti nuostatas, pagal kurias po konflikto Sirijoje būtų užtikrinamas teisingumas pereinamuoju laikotarpiu; pabrėžia, kad šios taikos derybos turėtų padėti nutraukti karo veiksmus ir užtikrinti perėjimą prie Sirijos vadovaujamo ir organizuojamo politinio proceso; atkreipia dėmesį į vaidmenį, kurį ES gali atlikti rekonstrukcijos ir susitaikymo po konflikto procese;

18. pakartoja, kad visapusiškai remia Alepo miestui skirtos ES humanitarinės iniciatyvos įgyvendinimą, ir ragina visas šalis palengvinti šį įgyvendinimo procesą;

19. palankiai vertina 2016–2018 m. partnerystės su Jordanija ir 2016–2020 m. partnerystės su Libanu prioritetus ir susitarimus; pažymi, kad susitarimai yra sistema, pagal kurią tarpusavio išsipareigojimai, priimti 2016 m. vasario 4 d. Londono konferencijoje „Parama Sirijai ir visam regionui“, tampa veiksmais; atkreipia dėmesį į didėjančius finansinius poreikius ir nuolatinį finansavimo trūkumą, susijusį su Sirijos kaimynystėje esančioms šalims teikiama humanitarine pagalba; ragina ES valstybes nares įgyvendinti savo išsipareigojimus ir teikti labai reikalingą paramą JT, jų specializuotųjų agentūrų ir kitų humanitarinės veiklos vykdytojų teikiamai humanitarinei pagalbai milijonams tiek šalies viduje, tiek priimančioiose šalyse ir bendruomenėse perkeltų sirų;

20. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Tarybai, Komisijai, ES valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinėms Tautoms, Tarptautinės paramos Sirijai grupės nariams ir visoms kitoms konflikto šalims.